

K životnému jubileu Ing. Zlatice Paulovičovej

Významné životné jubileum generálnej riaditeľky OP Kozmetika s. Ing. Zlatice Paulovičovej je vzácnou príležitosťou na zrekapitulovanie 31-ročného obdobia jej aktívnej a obetavej práce v potravinárskom priemysle a jeho výskume, v ktorom 22 rokov pracovala vo vedúcich a riadiacich funkciách.

Od začiatku sedemdesiatych rokov sa ako riaditeľka odboru potravinárskeho priemyslu pričiňovala o rozvoj potravinárskej výroby a výskumu najmä prácami koncepčného a ekonomického charakteru, ako aj priamym riadením výroby a technického rozvoja.

Roku 1975 bola vymenovaná do funkcie riaditeľky Výskumného ústavu potravinárskeho. Práca v riadiacich článkoch rezortu priamo ovplyvnila jej orientáciu na zabezpečovanie plnenia úloh interdisciplinárnej povahy súvisiacich s komplexným riešením čiastkových problémov v cykle výskum—vývoj—realizácia v potravinárskom priemysle.

Pod jej priamym vedením a koordináciou sa rozvinula široká výskumná a odborná spolupráca pri riešení úloh štátneho a rezortného plánu výskumu v šiestej päťročnici s výskumnými ústavmi a pracoviskami rezortu poľnohospodárstva a výživy, vysokými školami, GRT a podnikmi potravinárskeho priemyslu, ako aj s mimorezortnými výskumnými ústavmi v ČSSR. V rámci mnohostrannej spolupráce RVHP bola koordinátorka témy 4.6, orientovanej na problematiku chladenia, mrazenia a rozmrazovania, výsledky ktorej sa uplatňujú v praxi potravinárskeho priemyslu.

Medzi významné odborné činnosti s. Ing. Paulovičovej patrí jej aktívna práca v Československej akadémii zemédelské, kde v období 6. päťročnice bola členkou odboru potravinárskeho priemyslu, ústrednej komisie pre racionálnu výživu a komisie pre využitie rádionuklidov v poľnohospodárstve a potravinárstve. Roku 1980 bola s. Ing. Paulovičová zvolená za členku Československé akadémie zemédelské a do funkcie podpredsedníčky jej odboru výživy a potravinárskeho priemyslu. Za túto prácu jej z príležitosti životného jubilea udelili plaketu „Za zásluhy o vedu a výskum“.

Ako angažovaná komunista pracuje s. Ing. Paulovičová už dlhé roky v spoločenských organizáciách, a to najmä v ČSVTS a v SZŽ.

Roku 1981 udelili jubilantke za odbornú obetavú prácu štátne vyznamenanie „Za vynikajúcu prácu“.

Aktívnu všestrannú prácu s. Ing. Paulovičovej v potravinárskom priemysle sprevádzal vždy osobný zápal a angažovanosť pre jeho rozvoj.

Pri príležitosti jej vzácneho životného jubilea blahoželáme, a do ďalších rokov práce i v osobnom živote želáme veľa zdravia, síl a úspechov.

K sedemdesiatinám
prof. Ing. dr. Gustáva Janíčka, DrSc.

Písať o prof. Ing. dr. Gustávovi Janíčkoví, DrSc., profesorovi chémie a technológie požívatín, členovi korešpondentovi ČSAV, laureátovi Štátnej ceny Klementa Gottwalda, nositeľovi Radu práce, pri príležitosti jeho životného jubilea, znamená písať o neobyčajne bohatom naplnenom živote a diele vedca svetového formátu, špičkového pedagóga, organizátora a koordinátora výskumnej činnosti a praxe v oblasti potravinárskej chémie a inžinierstva u nás. Okrem popisu života vedca a profesora, nemožno nespomenúť jeho hlboko ľudské vlastnosti, ako ich poznáme z osobných kontaktov s ním aj na Slovensku.

Prof. Janíček nazhromaždil za svojho života neobyčajne rozsiahle vedomosti z oblastí problémov, ktorými sa ako vedec zaoberal, čo mu umožnilo riešiť ich komplexne, rozvíjať hraničné vedné odbory a pracovať so širokým okruhom odborníkov. Zakladal a orientoval výskumné pracoviská, rozvíjal pedagogický proces a viedol vedecké organizácie a podujatia.

Rozvoj odbornej špecializácie jubilanta sa začal štúdiom na Štátnej priemyselnej škole chemickej v Prahe a pokračoval na Fakulte chemicko-technologického inžinierstva Českého vysokého učení technického. Hodnosť inžiniera chémie získal roku 1935. Od roku 1949 sa venoval pedagogickej práci na fakulte a už po dvoch rokoch mu udelili hodnosť docenta. Roku 1957 ho vymenovali za profesora a vedúceho Katedry chémie a skúmania požívatín na VŠCHT v Prahe. Neskôr zakladal Fakultu potravinárskeho a biochemického inžinierstva a v rokoch 1962—1966 zastával najvyššiu akademickú funkciu rektora na Vysokej škole chemicko-technologickej.

Už v začiatkoch svojej výskumnej činnosti objavil luminiscenčný efekt rôznych rastlinných extraktov a tento objav využil na vypracovanie rýchlej diagnostiky rastlinných semien.

Vo svojej rozsiahlej vedeckej činnosti dosiahol veľa úspechov, a to najmä v oblasti spracovania sóje a iných olejnín, chémie ovsa a iných obilnín, oxida-

tívnych zmien lipidov a možných interakcií s inými zložkami potravín, najmä bielkovinami, v oblasti štúdia chemických zmien potravín pri termických a hydrotermických procesoch, ďalej v oblasti vzniku prehavých zložiek pri tepelnom spracovaní potravín, v problematike štúdií interakcií aditívnych cudzorodých látok s citlivými zložkami potravín neenzymatického hneďnutia, zmien niektorých vitamínov pri ich spracovaní, reakcií vonných látok v potravinách.

Neobyčajne významné sú aj výsledky jeho práce so spolupracovníkmi zamerané na objektivizáciu kritérií zisťovania senzorickej hodnoty potravín a vplyvu chemizácie na akosť potravín.

Roku 1968 obhájil prof. Janíček doktorskú dizertačnú prácu na tému „Štúdium niektorých chemických zložiek potravín a ich zmien“ a udelili mu hodnosť doktora technických vied v odbore chémie a technológie potravín.

Trojčlenný kolektív, vedený jubilantom, získal roku 1973 Štátnu cenu Klementa Gottwalda za súbor prác zameraných na riešenie problematiky vypracovania objektívnych kritérií na stanovenie nutričnej a senzorickej hodnoty potravín.

Roku 1975 ho Československá akadémia vied vymenovala za člena korešpondenta na základe jeho mimoriadne významnej a obsiahlej vedecko-výskumnej, pedagogickej a organizačnej činnosti. Prof. Janíček publikoval viac ako dvesto vedeckých prác a vedeckých referátov u nás i v zahraničí, napísal niekoľko učebníc a skript, keďže svoje hlavné poslanie videl vždy v pedagogickej práci, vo výchove mladých inžinierov a vedcov.

Prof. Janíček venoval okrem toho veľké úsilie zjednoteniu a šandardizácii analytických metód v potravinárstve. Pôsobil vo viacerých komisiách pre JAM a ako expert v národných komisiách ISO a Codex Alimentarius.

Je členom a funkcionárom mnohých domácich a zahraničných vedeckých spoločností. Bol organizátorom a predsedom mnohých konferencií a sympózií s medzinárodnou účasťou.

Nad krásnou bilanciou života a diela prof. Janíčka sa skláňa celá potravinárska obec a spolu s ňou i my. Súčasne želáme jubilantovi veľa ďalších úspechov najmä v realizovaní nových myšlienok, veľa zdravia, osobného šťastia a radosti z napredovania jeho žiakov v celej ČSSR.